

30 lat

KASA ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO
PLACÓWKA TERENOWA W JELENIEJ GÓRZE

Aleja Jana Pawła II 13
58-500 Jelenia Góra

T: +48 75 718 61 10
F: +48 75 718 61 49

jeleniagora@krus.gov.pl
www.krus.gov.pl

Choroba zawodowa rolników - Bolerioza

Życie na wsi i praca w gospodarstwie rolnym zwiększają narażenie każdego człowieka na kontakt z kleszczami, które choć są niewielkie przenoszą wiele groźnych chorób. Wśród rolników najczęstszą chorobą przenoszoną przez kleszcze jest borelioza. W rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie borelioza to najczęściej występująca choroba zawodowa.

Choroba zawodowa rolników to choroba która powstała w związku z pracą w gospodarstwie rolnym, jeżeli objęta jest wykazem chorób zawodowych określonych w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu Pracy (Ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, art. 12).

W większości z nas, kleszcze kojarzą się z lasami, ale niestety spotykamy je niemal wszędzie: na łąkach, pastwiskach, nad rzekami i jeziorami, w zaroślach, a nawet na trawnikach w miastach i na wsi. Zagrożenie ugryzieniem przez kleszcze dotyczy praktycznie całego kraju. Aktywność kleszczy występuje między majem a listopadem, a najwięcej zachorowań notuje się w czasie żerowania nimf – od maja do sierpnia.

Bolerioza to groźna choroba zakaźna atakująca wiele narządów. Jest obecnie najczęściej stwierdzaną chorobą odkleszczową. Na człowieka i zwierzęta przenoszą je kleszcze, w których układzie pokarmowym bytują krętki wywołujące boleriozę. Istnieje podejrzenie, że krętki wywołujące boreliozę mogą być przenoszone także przez owady, m. in. gryzące muchy, komary, pchły. Krętki boreliozy atakują układ nerwowy (penetrują płyn mózgowo – rdzeniowy, mózg i opony mózgowo – rdzeniowe), krótko po zakażeniu, wpływając na zachowanie osoby zakażonej. Borelioza bywa więc mylona z wieloma chorobami np. chorobami psychicznymi, nerwicą, reumatoidalnym zapaleniem stawów, wadami serca, stwardnieniem rozsianym czy chorobą Alzheimer'a.

Pamiętaj – jeśli podejrzewasz u siebie ugryzienie przez kleszcza, zaobserwowałeś np. rumień wędrujący, koniecznie powiedz o tym swojemu lekarzowi!

Aby zmniejszyć ryzyko ukąszenia przez kleszcze:

- ✓ możliwie szczelnie okrywaj ciało (koszula z długimi rękawami, spodnie z długimi nogawkami, kryte buty, wysokie skarpety – nie muszą być grube, żeby skutecznie ochronić, wskazane jest także nakrycie głowy); o odpowiedni strój zadbaj zwłaszcza podczas prac polowych, pracy w lesie, zbierania owoców runa leśnego;
- ✓ nie siadaj bezpośrednio na trawie, na zwalonych drzewach;
- ✓ unikaj spacerów w wysokiej trawie, zaroślach – wybieraj przetarte ścieżki;
- ✓ zachowaj szczególną ostrożność na terenach masowego występowania kleszczy i w sezonie ich wzmożonej aktywności;
- ✓ stosuj środki odstraszające kleszcze – zawsze zgodnie z instrukcją producenta;
- ✓ uważnie sprawdzaj ciało swoje i swoich dzieci po powrocie do domu.

Jeśli mimo stosowania odpowiedniej odzieży i środków odstraszających znajdziemy kleszcza wbitego w skórę, należy go prawidłowo i szybko usunąć. **Oto kilka prostych zasad:**

- ✓ jeśli kleszcz wbił się w trudno dostępnym miejscu, poproś o pomoc drugą osobę,
- ✓ uchwycić kleszcza pęsetą lub specjalnym przyrządem do usuwania kleszczy; można też podważyć kleszcza sterylną igłą,
- ✓ złap kleszcza tuż przy skórze możliwie najbliżej główki, pociągnij lekko, ale zdecydowanie i prostopadle do skóry, wyciągając kleszcza,
- ✓ dokładnie obejrzyj wyciągniętego pasożyta, sprawdzając, czy nie został rozerwany (ma główkę i odnóża),
- ✓ zgnieć kleszcza, wyrzucić go i dokładnie umyć ręce, przemyj miejsce po ukąszeniu środkiem dezynfekującym (np. spirytusem),
- ✓ przez kilka dni obserwuj czy nie pojawiają się niepokojące objawy (opuchlizna, rumień).

Kilka zasad jak nie należy postępować:

- ✓ nie smaruj kleszcza tłuszczem, masłem, benzyną czy jakąkolwiek inną substancją (kleszcz oddycha tchawkami położonymi na odwłoku – ich zatkanie powoduje, że pajęczak się dusi i wymiotuje wprost do wnętrza ciała),
- ✓ nie przypalaj kleszcza, nie podrażniaj go,
- ✓ nie łap kleszcza w najgrubszym miejscu, za odwłok (może to spowodować oderwanie odwłoka i pozostawienie w skórze główki),
- ✓ nie wykręcaj, nie szarp na boki.

Jeśli istnieje podejrzenie że kleszcz nie został usunięty w całości lub po usunięciu występują jakiekolwiek niepokojące objawy, należy skonsultować się z lekarzem. Ważna jest obserwacja organizmu, ponieważ początkowe objawy boreliozy u ludzi mylone są często ze stanami grypopodobnymi. Charakterystycznym objawem zakażenia boreliozą jest rumień, który może pojawić się na skórze u części osób.

Podejrzenie choroby zawodowej rolnika, należy zgłosić do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Inspektor wszczyna postępowanie, którego głównym elementem jest skierowanie rolnika do jednostki orzeczniczej na badania. Badanie jest podstawą do wystawienia orzeczenia o rozpoznaniu choroby zawodowej lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Państwowy Inspektor Sanitarny wydaje decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej albo decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Prawomocna decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej jest podstawą od ubiegania się o świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników.

Opracowała:
Jadwiga Jadwińska
Starszy Inspektor PT KRUS
w Jeleniej Górze

Źródło:
www.krus.gov.pl